

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Consideratio status damnatorum, quod actiones ipsorum inprimis malas, concernit

Fecht, Johann

Durlaci, 1680

VI.

[urn:nbn:de:bsz:31-122744](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-122744)

4.
ex. gr. blasphemiam prorumpat, vi quadam superiori, ex iudicio
Divino, vel certè pœnarum atrocitate impediatur, sicut canis rabi-
dus, ne nocere queat, catenâ constringitur. At, qui peccare posse
damnatos profitentur, non vitiosam tantum naturam, sed actus
vitiosos, odium Dei, odium sui ipsius, invidiam, tristitiam, impatientiam, &
desperationem, iisdem adscribunt. Denique Scholasticorum Prin-
ceps hanc ipsam malam voluntatem, de quâ Augustino sermo est,
non esse peccatum, sed supplicium tantum, opinatur, quâ de re
infra amplius dicetur.

V. Patet ex his Augustini indubitatis, suppositum Augustino
fœtum esse, librum de triplici habitaculo, qui extat Tom. IX. pag.
809. in quo ista reperiuntur: *Regnum Dei omni famâ majus & omni
laude melius, omni scientiâ innumerabilius, omni gloriâ, quæ putatur, excel-
lentius. Mala autem inferni dicere vel cogitare, ut sunt, nemo potest: pejo-
ra quippe sunt valde, quam cogitantur. Regnum itaque Dei plenum est lucis
& pacis & charitatis & sapientiæ & gloriæ & honestatis & dulcedinis & me-
lodiæ & lætitiæ & beatitudinis perennis & omnis boni ineffabilis, quod nec
dici nec cogitari potest. At lacus inferni plenus est tenebrarum, discordiæ, odii,
stultitiæ, miseriæ, turpitudinis, amaritudinis, offerisionis, doloris, adustionis, si-
tis, famis, ignis inextinguibilis, tristitiæ, vindictæ perennis & omnis ineffabilis
mali, quod nec dici nec cogitari potest. In regno aeterno erit vita sine morte,
veritas sine errore, felicitas sine perturbatione. Omne bonum in regno DEI
abundat & nullum malum: omne malum abundat in carcere diaboli & nul-
lum bonum. Quare ab Erasmo Roterodamo hæc censura præfixa
legitur: *Librum hunc pius quispiam & ociosus consarcinavit, hoc melior su-
periore, quod brevior.**

VI. Cæterum non dubito, opposuisse Augustinum senten-
tiam suam sententiæ Origenis Adamantii, quem & in sequenti
capite circa terminationem supplicii infernalis vellicat, verbis:
*Frustra itaque nonnulli, imò quamplurimi, aeternam damnatorum pœnam &
eruciatum sine intermissione perpetuos humano miserantur affectu. Nam
Origenes, Ecclesiæ Cæsariensis, dum viveret, Presbyter, qui eru-
ditionis stupendæ famâ omnem orbem impleverat, damnatos ita
mala agere asseruit, ut pro libertate arbitrii & bona agere, indeque
liberari ex inferno & inferi cœlo possint. Libro primo Periar-
chon, cap. VI, p. 682. ita loquitur: *Fam verò, si aliqui ex his ordinibus,*
quâ*

qui sub principatu Diaboli agunt, ac malitia ejus obtemperant, poterunt aliquando in futuris seculis converti ad bonitatem, pro eo, quod est in ipsis liberi arbitrii facultas: An vero permanens & inveterata malitia velut in naturam quandam ex consuetudine convertatur, etiam tu, qui legis, probato, si omnimodè, neque in his, quæ videntur, temporalibus seculis, neque in his, quæ non videntur, & æterna sunt, penitus pars ista ab illâ etiam finali unitate & convenientiâ discrepabit. Interim tam in his, quæ videntur, & temporalibus seculis, quam in illis, quæ non videntur & æterna sunt, omnes isti pro ordine, pro ratione, pro modo & meritorum dignitatibus dispensentur, ut alii in primis, alii in secundis, nonnulli etiam in ultimis temporibus, & per majora & graviora supplicia, nec non & diuturna, ac multis, ut ita dicam, seculis tolerata, asperioribus emendationibus reparati & restituti, eruditionibus primo angelicis, tum deinde etiam graduum virtutibus, & sic per singula ad superiora provehit, usque ad ea, quæ sunt invisibilia & æterna, proveniant, singulis scilicet celestium virtutum officii quadam eruditione in specie peragrat. Ex quo, ut opinor, consequentia ipsa ostendit, unamquamque rationabilem naturam posse ab uno ordine in alterum transire, & per singulos in omnes, ab omnibus in singulos provenire, dum accessus profectuum defectuumque, varios, pro motibus conatibusque propriis unusquisque pro liberi arbitrii facultate perpetitur. Lib. III. c. XI. p. 722. Ex quo opinamur, quoniam quidem immortalis est anima & æterna, quod in multis & sine fine spatiis per immensa & diversa secula possibile est, ut à summo bono ad infima mala descendat & ab ultimis malis ad summa bona reparatur. Sed verò notus est circulus Origenianus, rerum in sese perpetuò revolutarum, & possibilis terminatio supplicii infernalis in hoc illove subjecto, ob libertatem benè maleque agendi, ubique manentem: quæ, ut vitaret, voluntatem damnatis mala patrandi nunquam, sed facultatem deesse, docuit Augustinus.

VII. Gregorius M. libro IX. Moral. c. XXXIIX. & XXXIX: quamquam directo studio de qualitate pœnarum infernalium agat, tenebrasque Hiob. X. 22. miserie oppositas, de vitiis intellectus & voluntatis interpretari posset, non tamen nisi meri supplicii, quod malum pœnæ vocamus, mentionem facit. Foris, inquit, eos dolor combustionis cruciat & intus pœna cœcitatatis obscurat; quatenus, qui auctori suo corpore & corde deliquerunt, simul corde & corpore puniantur & utrobi-